

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
ROZWÓJ GOSPODARSTW			
1.	„Modernizacja gospodarstw rolnych” , obszary: a) rozwój produkcji roślin, b) rozwój produkcji mleka krowiego, c) rozwój produkcji bydła mięsnego, d) operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, wprowadzeniem innowacji, zmianą profilu produkcji, zwiększeniem skali produkcji, poprawą jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu, e) inwestycje w nawodnienia.	Brak możliwości.	Obszar e): Wprowadzenie możliwości realizacji inwestycji w nawodnienia.
		Brak możliwości.	Obszar a), b), c), d), e): Wprowadzenie dodatkowej formy pomocy w formie gwarancji bankowych.
		Możliwe wsparcie wyłącznie inwestycji budowlanych.	Obszar a), b), c): Umożliwienie wsparcia zakupu maszyn rolniczych w związku z realizacją inwestycji budowlanych z zakresu rozwoju produkcji zwierzęcej.
		Brak możliwości zapewnienia wsparcia dla wszystkich wnioskodawców z naboru w roku 2018.	Obszar d): Zwiększenie budżetu w celu zapewnienia wsparcia dla wszystkich wnioskodawców z naboru w roku 2018.
		Ponadto, – zmniejszenie liczby załączników do wniosku o przyznanie pomocy, – wydłużenie terminu realizacji operacji i ponoszenia kosztów, – wprowadzenie możliwości złożenia wniosku o płatność przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce pocztowej albo złożenia w biurze powiatowym Agencji (jak w przypadku wniosku o przyznanie pomocy), – doprecyzowanie kryterium wyboru dotyczącego uczestnictwa w systemach jakości.	
2.	„Restrukturyzacja małych gospodarstw”	Obowiązkowe ubezpieczenie w KRUS przed dniem złożenia wniosku o wsparcie.	Zniesienie obowiązku ubezpieczenia w KRUS przed dniem złożenia wniosku o wsparcie.
		Wsparcie wyłącznie gospodarstw o wielkości ekonomicznej do 10 tys. euro.	Poszerzenie zakresu gospodarstw upoważnionych do wsparcia o gospodarstwa o wielkości ekonomicznej od 10 tys. euro do 13 tys. euro.

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
		Ponadto, – zmiana systemu wyboru operacji poprzez: - o dodanie preferencji dla operacji przyczyniających się do zmiany kierunku produkcji w gospodarstwie oraz dla wnioskodawców podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, - o rezygnację z kryterium wyboru w zakresie kwalifikacji zawodowych, - o obniżenie minimalnej liczby punktów, warunkującej przyznanie pomocy z 10 pkt do odpowiednio: 8 pkt dla schematu ASF i 7 pkt dla pozostałych operacji, – skrócenie okresu dla niektórych zobowiązań i złagodzenie systemu sankcji.	
3.	„Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”	Poziom procentowych stawek wsparcia w kolejnych latach funkcjonowania: 10 % w pierwszym roku; 8 % w drugim roku; 6 % w trzecim roku; 5 % w czwartym roku; 4 % w piątym roku.	Podniesienie procentowych stawek wsparcia w kolejnych latach funkcjonowania do: 10 % w pierwszym roku; 9 % w drugim roku; 8 % w trzecim roku; 7 % w czwartym roku; 6 % w piątym roku.
		Ponadto, - wprowadzono możliwość składania wniosków o przyznanie pomocy także w drugim naborze następującym po dniu uznania grupy producentów rolnych. Dotychczas grupy producentów rolnych mogły składać wnioski o przyznanie pomocy tylko w pierwszym naborze wniosków o przyznanie pomocy przypadającym po dniu uznania grupy.	
4.	„Premie dla młodych rolników”	Premia w wysokości 100 000 zł.	Podniesienie kwoty premii do 150 000 zł.
		Ponadto, – zastąpienie pojęcia „urządzanie gospodarstwa” pojęciem „rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie” i uelastycznienie podejścia do sposobu definiowania daty rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie, – wydłużenie z 18 do 24 miesięcy maksymalnego dopuszczalnego okresu prowadzenia działalności rolniczej przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy. – uproszczenie systemu wyboru operacji oraz obniżenie minimalnej liczby punktów z 12 do 8 punktów, – wydłużenie się z 20 do 150 dni okresu na dokonanie zmian we wniosku pozytywnie wpływających na kolejność przysługiwania pomocy oraz liczbę punktów, – skrócenie okresu dla niektórych zobowiązań i złagodzenie systemu sankcji, w tym obniżenie z 2% do 0,5% kwoty pomocy, sankcji za nieterminowe dostarczenie dokumentów potwierdzających spełnienie	

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
		zobowiązań beneficjentów.	
5.	„Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”	Rozliczanie kosztów w oparciu o faktury.	Wprowadzenie uproszczonej metody rozliczania kosztów w oparciu o koszty jednostkowe (ryczałt), za wykonanie: 1 m.b. ogrodu: 200 zł 1 sztuki bramy: 1820 zł 1 sztuki furtki 610 zł.
		Ponadto, – rozszerzeniu zakresu wsparcia o urządzenia do dezynfekcji oraz inne inwestycje służące bioasekuracji, tak aby umożliwić rolnikom refundację kosztów poniesionych na dobraną do potrzeb gospodarstwa infrastrukturę, w celu odpowiedniego zabezpieczenia gospodarstwa przed przypadkowym przeniesieniem wirusa.	
		Wsparcie na poziomie 500 000 zł.	Podniesienie kwoty wsparcia do 1 000 000 zł.
WZMACNIANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI			
1.	„Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”	Brak możliwości.	Wprowadzenie dodatkowej formy pomocy w formie gwarancji bankowych.
		Brak możliwości.	Umożliwienie wsparcia związanego z Rolniczym Handlem Detalicznym (RHD).
		Wsparcie wyłącznie dla rolników ubezpieczonych w KRUS z mocy ustawy.	Umożliwienie objęcia wsparciem rolników ubezpieczonych w KRUS na wniosek.
		Ponadto, – wprowadzenie preferencji dla zakładów przetwórczych przetwarzających pasze NON GMO , – zmiana 3-letniego okresu obowiązywania umów długoterminowych, dotyczących nabywania produktów rolnych przeznaczanych do produkcji lub sprzedaży hurtowej na okres 1-roczny – podwyższenie kwoty wsparcia z 300 000 zł do 500 000 zł dla rolników, domowników i małżonków rolników, ubiegających się o wsparcie w naborach tematycznych, dotyczących rozpoczynania działalności przetwórczej, – rezygnacja z niektórych załączników do wniosku o przyznanie pomocy tj. kopii promesy udzielenia kredytu lub pożyczki oraz kopii umowy kredytowej lub umowy pożyczki oraz kopii promesy umowy	

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
		leasingu dotyczącej planowanego zakupu rzeczy, w przypadku naboru dla rolników rozpoczynających działalność przetwórczą.	
2.	„Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”	100 000 zł bez względu na liczbę utworzonych miejsc pracy. Ponadto, – w przypadku naboru dla rolników, zniesienie ograniczenia w dostępie do wsparcia wyłącznie dla małych gospodarstw (dotychczas wsparcie dostępne wyłącznie dla gospodarstw o wielkości standardowej rocznej produkcji nie większej niż 15 tys. euro).	Podniesienie kwoty premii do: 150 000 zł – w przypadku zatrudnienia 1 osoby (w tym samozatrudnienie). 200 000 zł – w przypadku zatrudnienia 2 osób. 250 000 zł – w przypadku zatrudnienia 3 i więcej osób.
TRANSFER WIEDZY I INNOWACJI			
1.	„Wsparcie korzystania z usług doradczych”	Obligatoryjny czas trwania programu doradczego – 3 lata.	Skrócenie obligatoryjnego okresu trwania programu doradczego do 2 lat.
OCHRONA EKOSYSTEMÓW I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI NATURALNYMI			
1.	„Rolnictwo ekologiczne”	1) Obecne stawki płatności: W okresie <u>przechodzenia</u> (konwersji) na ekologię: Pakiet 1. Uprawy rolnicze (966 zł/ha) Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych (787 zł/ha) Pakiet 6. Trwałe użytki zielone (428 zł/ha) Po okresie konwersji:	1) Podwyższone stawki płatności: W okresie <u>przechodzenia</u> (konwersji) na ekologię: Pakiet 1. Uprawy rolnicze (1 137 zł/ha) (wzrost o 18%) Pakiet 5. Uprawy paszowe na gruntach ornych (926 zł/ha) (wzrost o 18%) Pakiet 6. Trwałe użytki zielone (535 zł/ha) (wzrost o 25%) Po okresie konwersji:

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
		Pakiet 7. Uprawy rolnicze (792 zł/ha)	Pakiet 7. Uprawy rolnicze (932 zł/ha) (wzrost o 18%)
		Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych (559 zł/ha)	Pakiet 11. Uprawy paszowe na gruntach ornych (658 zł/ha) (wzrost o 18%)
		Pakiet 12. Trwałe użytki zielone (428 zł/ha)	Pakiet 12. Trwałe użytki zielone (535 zł/ha) (wzrost o 25%)
2.	„Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”	Stawka płatności dla Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone wynosi 400 zł/ha.	1) Podwyższenie stawki płatności dla Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone do 486 zł/ha (wzrost o 21,5%)
3.	„ONW - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami”	Stawka na obszarach ONW: 450 zł/ha - ONW typ górski 264 zł/ha- ONW typ podgórski obszary w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m)	Stawka na obszarach ONW typ górski i podgórski <u>dla gospodarstw rolnych z minimalną obsadą zwierząt co najmniej 0,5 DJP/ha:</u> 750 zł/ha - ONW typ górski (wzrost o 67%) 550 zł/ha - ONW typ podgórski, obszary w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m (wzrost o 108%)
4.	„Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych”	Stawki wsparcia na zalesienie: 6 553 zł/ha (iglaste), 7 152 zł/ha (liściaste) – zalesianie w warunkach korzystnych; 7 146 zł/ha (iglaste), 7 624 zł/ha (liściaste) –	Podwyższenie stawek wsparcia na zalesienie (wzrost o 67 %): 10 921 zł/ha (iglaste), 11 920 zł/ha (liściaste) – zalesianie w warunkach korzystnych;

Lp.	Nazwa instrumentu	Dotychczas	Jak będzie od 2019
		zalesianie na gruntach o nachyleniu $> 12^\circ$; ▪ 5 012 zł/ha (iglaste), 5 470 zł/ha (liściaste) – zalesianie na gruntach erozyjnych; ▪ 5 711 zł/ha (iglaste), 6 098 zł/ha (liściaste) – zalesianie na gruntach erozyjnych o nachyleniu $> 12^\circ$; ▪ 6 934 zł/ha (iglaste), 4 984 zł/ha (liściaste) – zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi; ▪ 7 385 zł/ha (iglaste), 5 366 zł/ha (liściaste) – zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi na gruntach o nachyleniu $> 12^\circ$.	▪ 11 910 zł/ha (iglaste), 12 707 zł/ha (liściaste) – zalesianie na gruntach o nachyleniu $> 12^\circ$; ▪ 8 354 zł/ha (iglaste), 9 117 zł/ha (liściaste) – zalesianie na gruntach erozyjnych; ▪ 9 518 zł/ha (iglaste), 10 164 zł/ha (liściaste) – zalesianie na gruntach erozyjnych o nachyleniu $> 12^\circ$; ▪ 11 556 zł/ha (iglaste), 8 307 zł/ha (liściaste) – zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi; ▪ 12 308 zł/ha (iglaste), 8 943 zł/ha (liściaste) – zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi na gruntach o nachyleniu $> 12^\circ$.
5.	„Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska”	Brak możliwości	Uruchomienie nowego poddziałania zwiększającego odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, dotyczącego inwestycji w lasach prywatnych, w wieku 11-60 lat, polegających na dostosowaniu składu gatunkowego drzewostanów do warunków siedliskowych, poprzez m.in.: 1) zakładanie remiz (wprowadzenie gatunków drzew i krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym), 2) wprowadzenie drugiego piętra/podszytu oraz 3) wykonywanie cięć pielęgnacyjnych.

